

Макознак С.Є., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Літвінова І.Ф., к.ю.н., доцент

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІ ЗАХОДИ СПРЯМОВАНІ НА РОЗШУК ВИКРАДЕНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» оперативно-розшукова діяльність - це система гласних і негласних пошукових та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.

Підrozділами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність у сфері викрадених транспортних засобів, які розшуковуються у зв'язку з безвісним зникненням особи, виявлених безгосподарних транспортних засобів, а також викрадених, утрачених номерних знаків є підрозділи Національної поліції – підрозділи кримінальної та спеціальної поліції.

Оперативні підрозділи для виконання оперативно-розшукових завдань мають право створювати і застосовувати автоматизовані інформаційні системи. Ці системи допомагають перевірити чи перебуває транспортний засіб в «угоні», які правила дорожнього руху були порушені водієм цього транспорту та ін. В транспортній сфері вони використовують ІІ «Транспортні засоби, що розшуковуються» – автоматизований облік відомостей про транспортні засоби, що розшуковуються у зв'язку з незаконним заволодінням, безгосподарних транспортних засобів, викрадених, втрачених номерних знаків [2, с.103].

На підставі ст. 7 Закону України «Про оперативно – розшукову діяльність» оперативно-розшукові підрозділи зобов'язані виконувати письмові доручення слідчого, вказівки прокурора та ухвали слідчого судді суду і запити повноважних державних органів, установ та організацій про проведення оперативно-розшукових заходів. Так, після отримання доручення слідчого, прокурора про здійснення

оперативно-розшукових заходів розшуку викрадених транспортних засобів, які розшукуються у зв'язку з безвісним зникненням особи, виявлених безгосподарних транспортних засобів, а також викрадених, утрачених номерних знаків приступають до його виконання.

Одним із важливих засобів в оперативно-розшуковій діяльності є опитування осіб, які можуть володіти інформацією про транспортні засоби, що знаходяться у розшуку. Так, п.1 ч.1 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» дає право оперативним підрозділам опитувати осіб за їх згодою, використовувати їх добровільну допомогу. Даний засіб сприяє оперативним підрозділам отримати необхідну інформацію, яка буде корисною в пошуковому процесі та в організації розшуку викрадених транспортних засобів, які розшукуються у зв'язку з безвісним зникненням особи, виявлених безгосподарних транспортних засобів, а також викрадених, утрачених номерних знаків.

Наступним дієвим засобом є обшук. Оперативно-розшукові підрозділи, отримавши ухвалу на проведення обшуку, можуть провести його в сховищах та інших приміщеннях. Під час обшуку оперативно-розшукові підрозділи, можуть чітко встановити розшукувані транспортні засоби або номерні знаки за попередньо отриманою інформацією («орієнтировками»).

При здійсненні оперативних заходів по розшуку транспортних засобів, працівники оперативних підрозділів зобов'язані:

- повідомити на постах і маршрутах патрулювання, з дотриманням заходів особистої безпеки зупиняти транспортні засоби, подібні за маркою, кольором і характерними прикметами до тих, що знаходяться в розшуку;

- звіряти тип, модель, державний реєстраційний номерний знак, ідентифікаційні номери кузова, шасі (рама) і двигуна з даними, записаними в реєстраційних документах, і через чергові частини підрозділів ОВС проводити перевірку цих даних за наявними автоматизованими інформаційно-пошуковими системами зареєстрованих транспортних засобів та тих, що розшукуються.

У разі виявлення транспортного засобу, що розшукується, вживати заходів до затримання цього транспортного засобу та осіб, які в ньому знаходяться, і негайно

доповідати про це командирові підрозділу. При цьому забезпечувати особисту безпеку, безпеку учасників дорожнього руху, а також уживати заходи до збереження слідів, знарядь злочину та інших речових доказів.

При введенні в дію спеціальних заходів «Перехват», співробітники оперативних підрозділів повинні негайно передислокуватися на загороджувальні пости і здійснювати перевірку транспортних засобів та осіб, що в них знаходяться, за прикметами, які надані для розшуку.

Командири оперативних підрозділів, особи, що їх заміщають (старші змін), в перші 30 хв. з моменту введення в дію спеціальних заходів «Перехват» забезпечують підлеглих, які несуть службу на загороджувальних постах, необхідною екіпіровкою та спеціальними засобами захисту.

Про результати роботи на таких постах кожен оперативний працівник підрозділу складає окремий мотивований рапорт командира підрозділу [3, с. 64].

Література

1. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.92 р. № 2136-ХІІ: станом на 16.11.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення 14.11.2022 р.)

2. Подобний О.О. Оперативно-розшукова діяльність у виявленні та розслідування злочинів: теорія, історія і сучасна практика. Національний університет «Одеська Юридична Академія». Серія: «Навчально-методичні посібники»: Видавничий дім «Гельветика», 2021, С.103.

3. Методичні рекомендації «Про дії працівників органів і підрозділів внутрішніх справ в типових та екстремальних умовах»: Київ, 2013, С. 64.